

K İ T A P L A R D A N H A B E R

ABÛ BAKR-İ TİRHÂNİ, *Kitâb-i Diyârbakriyya (Ak-Koyunlular Tarihi)*. Türk Tarih Kurumu Yayınlarından Seri III, No 7. Türk Tarih Kurumu Basımevi. Ankara 1962. XXV + 283 sa.

Ak-Koyunlular tarihi üstüne kaynak eserlerden olan bu metin, bütün eserin 1. cüzüdür. Metni yayımlayanlar : Necati Lûgal ile Faruk Sümer'dir. Faruk Sümer, ayrıca da metne bir Önsöz, bir de yazarın kişiliği ile eser hakkında bir Giriş kaleme almıştır. Metnin Araçça harfleriyle yazılmış orijinali yayımlanmıştır. Metne eklenen çok sayıdaki alt-notlar da Faruk Sümer'indir. Faruk Sümer'in önemli olan girişinin bölümleri şunlardır : Müellif, Eser : Eserin muhtevası, değeri, eserden faydalanan eski müellifler, eserden faydalanan yeni müellifler, nüshanın tavsifi, eserin neşrinde takip edilen usul.

AKURGAL, E - HIRMER M, *Die Kunst der Hethiter*. Hirmer Verlag München 1961. 123 sa.

Büyük boyutlarda, çok güzel bir kâada basılmış olan bu eser, aslında, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Ordinaryusu Profesör Ekrem Akurgal'ındır. Resimler M. Hirmer'indir. Kitabın birinci bölümü Hitit-öncesi ilk zamanı (M.ö. 2300-2000) ele almakta, İkinci bölüm, Kültepe (Kaniş) eserlerini göstermekte, Üçüncü bölüm Eski Hitit devletine ait eserleri, dördüncü ve başlıca bölüm, Büyük Hitit devletine ait eserleri ve 5 inci ve sonuncu, Geç-Hitit çağı eserlerini göstermektedir.

Ekrem Akurgal, bu kitabın başına koyduğu etütte Hatti'lilerin kavmi karakterleri ile dillerini, Sanat anıtlarını (Hatti üslûbunu), buluntuların tarihçesi ile nevelerini, Alem başlarının muhteva bakımından anlamını, küçük plâstiği ele almaktadır. Sonra İlk tarih devresine geçmekte ve bu çağda kavimlerle dillerin tarihleri, Küçük Asya'daki Asur tecim kolonileri, İndo-germen'lerin göçü. Sanat eserleri üzerinde durduktan sonra. Eski Hitit çağında bu çağın tarih ve kültürünü, sanat anıtlarını incelemekte ve son olarak, Hitit Büyük devleti çağında Tarih ve Kültürü, Dini, Fırtına Tanrısını, Kadın Baş-Tanrısı. Efsane (Mythos)yi, Hitit kültürü içinde bulunan yabancı elemanları, Hitit Kültürünün orijinalliğini, Mimarlığı, Türlü mimarlık eserlerini, Plâstik sanatı, Keramiği sistemli bir şekilde anlatmaktadır. Sonuncu bölümde Akurgal Son-Hitit (Geç-Hitit) zamanını ele almıştır. Burada, geleneğe bağlı üslûbu, Asur tarzı üslûbu, Aramî sanatını, Geç-Hitit sanatının sanat bakımından önemi problemini incelemektedir.

Resimlere gelince, çok itinalı bir şekilde basılmış ve bir kısmı renkli olan resimlerin sayısı 150 dir. Bunlar, yukarıda bahis konusu ettiğimiz bölümlere ayrılmıştır. Eserin sonunda, bir kısaltmalar listesi, bölümlere ayrılmış zengin bir bibliyografya ve İndeks vardır.

ALPHANDÉRY, PAUL - DUPRONT, ALPHONSE, *La Chrétienté et l'Idée de Croisade. L'Evolution de l'Humanité.* Albin Michel Paris. C. 1. *Les premières Croisades.* XXIX + 239 sa.

Bu eser, Paul Alphandéry'nin "Ecole Pratique des Hautes Etudes"de verdiği dersler olup, Alphonse Dupront tarafından gözden geçirilerek kitap haline konmuştur. Hıristiyanlık ve Haçlı seferleri düşüncesini tema olarak alan eserin bu 1. cildinde birinci haçlı seferleri incelenmektedir. Eserde şu bölümler vardır : Giriş'ten sonra, *Haçlı seferi düşüncesinin uyanması* : Hac ve Haçlı seferleri, Heyecanlar ve Haçlı seferlerini haber veren hareketler, Popüler haçlı seferi : Pierre l'Ermite. *Birinci Haçlı seferi* : Baronların seferi. Kehanetler. *Haçlı seferinin süresi ve inhitatı* : Haçlı müessesesi. vb. . . Sonuç, Sürekli kuvvetler. Bibliyografya İndeks. Bu ciltte metindışı 4 levha ile bir harita vardır.

Aynı eser. 2. Cilt. 336 sa.

Bu ikinci ciltte şu bölümleri görüyoruz : *Süreklilik ve Haçlılığın "yön değiştirmesi"* : Batı Prensleri Kudüs'ü kurtarmaktan âciz. 4. Haçlı seferinin zinde kuvvetleri : Papa İnnosens III., Foulques, "Citeaux" keşişleri. İmparatorluk kompleksi. "*Eskatolojik*" dönüşler : Çocuklar haçlı seferleri. Beşinci sefer. Projeler, teşebbüsler, başarısızlıklar. 13. ve 14. yüzyıllar Batısında haçlı seferlerinin izleri. Haçlı seferlerinden sonraki haçlı seferi. Bibliyografya. İndeks.

BARNETT R. D. - WISMAN D. J., : *Fifty Masterpieces of Ancient Near Eastern Art in the Department of Western Asiatic Antiquities. British Museum.* London 1960. 96 sa.

British Museum'da bulunan Batı Asya'ya ait 50 şaheserin resimlerinin bulunduğu bu katalogda Sumer, Babil, Asur, Suriye, Finike, Baktria (Batı İran), Pers, Tedmür, Güney Arabistan, Sasani eserleri ile türlü silindiri mühürleri gösterilmekte ve her bir resim hakkında toplu bilgi verilmektedir. 50 resimden 5'i renklidir. Bütün kitapçık, "papier couché" üzerine basılmıştır. Önsöz R. D. Barnet tarafından kaleme alınmıştır.

BEŞİNCİ İSKÂN VE ŞEHİRCİLİK HAFTASI KONFERANSLARI, 3 - 7 Nisan 1961 : *Köyle ilgili bazı meseleler.* Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi yayınları No. 139 - 121. (İskân ve Şehircilik Enstitüsü yayınları : 9). Ankara 1962.X + 315 sa.

Bu genel başlık altında şu konferanslar verilmiştir : Önsöz : Prof. Fehmi Yavuz (İskân ve Şehircilik Enstitüsü müdürü). Açış konuşması : Prof. Bedri Gürsoy (Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı). Birkaç söz : Rüştü Özal (İmar ve İskân bakanı). Köy incelemelerinde metod : Doç. Dr. İbrahim Yasa, Türkiye'de Köylü Nüfus ve Şehirlere akın : Dr. Ruşen Y. Keleş. Orman içi Köylerde İskân meselesi : Doç. Dr. Hayrettin Nuray. İç iskân ve Köylerimizin birleştirilmesi : Muzaffer Atik. Küçük aile

İşletmeleri : Turgut Özus. Köy yapıları, Özellikleri ve Problemleri : Prof. Dr. Necmi Sönmez. Türkiye Ekonomisinde ziraat istihsalin önemi ve artırılması imkânları : Dr. Yusuf Saim Atasagun. Köy Bütçesi : Muzaffer Akalın. Köyde Eğitim ve Bölge okulları : Rauf İnan. Köyde elektrik : Turhan Onur. Köyde Su problemi : Dr. Enver Kurdoğlu. Köyde sağlık işleri : Dr. Sadık Baykaner Köy Haritaları ve İmar işleri : Muhittin Aran. Arazi kadastro : Celâlettin Songu. İngilizce Özet.

CAHEN, LÉON - BRAURE, MAURICE : *L'Évolution politique de l'Angleterre Moderne 1485 - 1660. L'Évolution de l'Humanité. Paris 1960 XXXVII+864 sa.*

Geçenlerde vefat eden Léon Cahen'in hâtırasına saygı yazısı ile başlayan bu büyük eser, başlığında dendiği gibi, İngiltere'nin 1485 ile 1660 arasında, yani Rönesans ile 17 inci yüzyılda geçirmiş olduğu siyasal evrimi incelemektedir. Başında Paul Chalus'un uzun bir önsözü bulunan bu önemli kitabın muhtevası şudur : *Tudor hanedanının eseri* : Hükümdarlığın galebesi ve millî karakterin belirlenmesi (VII. Hanri ve kırallığın düzene konması, Wolsey'in düşmesine kadar VIII. Hanri, boşanma ve Roma ile münasebetlerin kesilmesi, VIII. Hanri saltanatının sonlarında siyasal ve dinsel problemler, Protestan hamlesi ve katolik tepkisi, VI. Eduard ile Marie Tudor'un saltanatları, Elizabet ve Anglikan uzlaşması, burjuva sınıfının ilerlemesi ve kapitalizm'in doğuşu, "Püriten" hareketi ve bunun siyasal önemi, Elizabet'in toplumsal ve ekonomik siyasası. İdarede icraat. Saltanatın sonu). *İlk Stuart'lar* : Hükümdarlığın sıkıntılı durumu ve muhalefetin şuur kazanması (Stuart'lara karşı muhalefet kuvvetleri, I. James, karakteri ve fikirleri, şahsî idare denemesi, dış güçlükler ve muhalefetin kuvvetlenmesi, I. Şarl ve Parlâmento ile çekişmeler, I. Şarl'ın şahsî idaresi, Uzun parlâmento (Long parliament)nun çağırılmasından, iç savaşın başlangıcına). *İç Savaş* (İç savaşın başında karşı karşıya bulunan kuvvetler, İç savaşta ordu ile parlâmento, siyasa ve din, ordu ve parlâmento. Savaşın yeniden canlanması ve kırılın idamı, Cumhuriyetin kurulması, menfaat çekişmeleri ve anayasa problemleri, Cumhuriyetin başarısızlığı).—Eserin sonuna zengin bir bibliyografya ile bir İndeks konmuştur. Kitapta ayrıca 3 tane şecere tablosu ile 3 harita bulunmaktadır.

ELÖVE, MUSTAFA E., (Avukat) : *Anayasa Hareketlerimiz Şeması. İstanbul 1960. 43 sa.*

Anayasa hareketlerimizin bir özetini veren bu broşürde şu konuların incelendiğini görüyoruz : Mevzuun önemi, Anayasa hukukumuz tarihi bakımından Anayasa hareketleri (Tanzimat öncesi, Tanzimat) Birinci Anayasa. İkinci Meşrutiyet, Cumhuriyet, İkinci Cumhuriyete doğru.—Broşür, ikinci Anayasanın kabulünden önce yazıldığından, şimdi yürürlükte olan Anayasa, tabii, ele alınmamıştır.

Anayasa hareketlerimizin tam ve derinliğine giden bir incelemesi olmamakla beraber, bu broşür, uzman olmıyan kültürlü kimselere konusu hakkında oldukça derli toplu bilgiler verdiğinden, kendine göre müspet bir değer taşımaktadır.

FEBVRE, LUCIEN - MARTIN, HENRI - JEAN (avec le concours de : Anne BASANOFF, Henri BERNARD-MAÎTRE, Moché CATANE, Marie-Roberte GUIGNARD, Marcel THOMAS). : *L'Apparition du Livre L'Évolution de l'Humanité*. Albin Michel Paris XIX + 557 sa.

"Kitabın tarihi" olan ve 2 esas yazarından başka yukarıda adları yazılı 5 araştırmacının da çalışmalarıyla meydana gelen bu önemli eserin bölümleri şunlardır : Önsöz ve Girişten sonra, İlk soru : Avrupa'da kâadın ilk görünmesi. Teknik merhaleler ve bunların çözümlenmesi. Kitabın sunulması. Tecim metası olarak kitap. Kitabın küçük dünyası. Kitabın coğrafyası. Kitap tecimi. "Maya" olarak kitap.

Eserin sonunda zengin bir bibliyografya ile genel İndeks yer almaktadır. Eserde ayrıca, katlamalı 2 harita ile metin-dışı 24 levha resim vardır.

FIGULLA, H. H., : *Catalogue of the Babylonian Tablets in the British Museum*, Volume I. London 1961. XI. + 294 sa.

Bu kitap, Babil adı altında tanılan ve British Museum'da bulunan bütün tabletleri içine alacak olan bir Kataloğun 1 inci bölümüdür. Tabletler arasında Asur adı altında tanılanlar yoktur, ve bunlar, başka bir katalogun konusunu teşkil etmektedirler. Eserin bölümleri şunlardır : Katalogun kullandığı sistem hakkında not. Kısaltmalar. Asıl Katalog (Katalog, 12230 No.'lu levhadan 15229 No.'lu levhaya kadardır). Konu indeksi. Tarihli tabletlerin kronolojik sırada listesi. Üzerlerinde mühür izi bulunan Tabletler.

HAUSSIG, H. W. : *Wörterbuch der Mythologie. I. Abteilung: die Alten Kulturevölker*. 1. Lieferung, 2. Lieferung, 3. Lieferung. Ernst Klett Verlag Stuttgart. Hepsi birden : 404 sa.

Bir Mitoloji sözlüğü olan bu eseri çıkaran, H. W. Haussig'dir. Elimizde bulunan 3 cilt, eski kültür kavimlerini ele almaktadır. Konuya, daha doğrusu, memleketlere göre ayrılmış olan bu eser'in herbir bölümü ayrı ayrı alfabe sırasında düzenlenmiştir. Bu üç cildin konuları ve yazarları şunlardır : Mezopotamya, Sümerlerle Akkad'ların mitolojyası : D. O. Edzard. Küçük Asya, Hititlerle Hurri'lerin mitolojyası : E. v. Schuler. Suriye, Ugarit ve Fenike mitolojyası : M. H. Pope ve W. Röllig. Mısır, Eski Mısırlıların mitolojyası : W. Helck. İslâm öncesi Kuzey ve Merkez Arabistan : M. Höfner. Eser, türlü sayfa-dışı resimler ve haritalarla bezenmiştir

Bundan sonraki bölümler, bize geldikçe bildirilecektir.

KIRBY, FAY : *Türkiye'de Köy Enstitüleri*. Columbia Üniversitesinde yapılmış doktora tezi. İmece yayınları 2. Ankara 1962. 387 sa.

Fay Kirby'nin Köy enstitüleri üstündeki bu kitabı, doktora tezinin, az değiştirilmiş, Türkçeye çevirisidir. Eserin bölümleri şunlardır : *Köy Enstitülerine doğru gelişme* (Türkiye'de Eğitim dâvasının başlangıçları, Cumhuriyetin ilk on yılı, Devrim

ve Köy problemi). *Köy Enstitülerinin temeli olan fikir ve deneyler* (İsmail Hakkı Tonguç, Eğitim projesi ve Deneyleri, Kızılçullu ve Çifteler Deneyleri). *Kuruluş ve Hareket olarak Enstitüler* (Köy Enstitülerinin kuruluşu, Toplumsal bir hareket olarak Enstitüler, Enstitü hareketinin ulusal siyasetin bir kesimi olarak müesseseseleşmesi). *Köy Enstitülerinin yıkılması* (Politikada ve Eğitimde anti-Kemalist hareketler, Enstitülerin yıkılış safhaları, Başlangıç noktasına dönüş).

Yazar, eserinin çevirisinin yalnız eğitimcilere değil, eğitim dâvası ile ilgilenen, ama teknisyeni olmayan her aydına hitap ettiğini, onun için de teknik olmayan bir dilde yazıldığını bildirmektedir. Onun için, bir doktora tezinde görmeğe alışık olduğumuz tasvir, tahlil ve mukayese edici uzun pasajlar, çeviride kısaltılmış, sadeleştirilmiştir. Gene yazarın dediğine göre, eser pedagojik amaçlardan çok, tarihsel ve sosyolojik görüş açılarından ele alınmıştır. Bir de, burada bahse konu olan Köy Enstitüleri, bunların şimdiki şekli değil, asıldaki ilk şeklidir.

LEROI - GOURHAN, ANDRÉ : *Evolution et Techniques: l'Homme et la Matière*. Albin Michel Paris. 367 sa.

Etnoloji'nin teknik ile olan ilgisi daima gözönünde bulundurularak kaleme alınmış olan bu önemli eserde şu bölümleri görüyoruz : İnsan toplumlarının teknik yapısı. Madde üzerine etkenliğin ilkel araçları : Vuruşlar, ateş, su, hava, kuvvet. Nakiller : İnsan sırtında taşıma. Hayvanla taşıma (at, öküz, manda vb. . , deve, ren geyiği, fil, köpek), Kızak ve tekerlekli vasıta. Çekme ve direksiyon. Su nakliyatı. Ulaşma yolları. İstihsal teknikleri : Sulb cisimler; stabil, fibrli, yarı plâstik sulb cisimler. Plâstik sulb cisimler, esenek cisimler, acıkcı cisimler. Teknik evrimin ilk unsurları : Karşılaştırmalı teknoloji. Kitaba, yazarın kaleminden çıkmış 577 tane resim konmuştur.

LEROI - GOURHAN, ANDRÉ : *Evolution et Techniques: Milieu et Techniques*, Albin Michel Paris. 512 sa.

İnsan çevreleri ile teknikler arasındaki bağıntıları çok derin ve ince analizlerle inceliyen bu önemli kitabın bölümleri şunlardır : *Kazanılan teknikler* : Silâhlar, av ve balık avı, hayvan yetiştirme, tarım, madenler. — *İstihlâk teknikleri* : Besi (Besi'nin hazırlanması, muhafazası, besi maddeleri, besiyi almak için araçlar, uyarıcıların alınması). Giyim (baş, omuzlar, göğüs, kalçalar, kollar ve eller, bacak ve ayak). Oturma (İkamet). Oturma yeri tipleri. *Menşe ve yayılma problemleri* : Genel problemler. Uygurlarla vahşiler. Teknik ekonomi. Teknik eğilimi (temayülü). Teknik çevresi. Uygun çevre. İcat, Yaratıcı etkenlik. *Evrin ve Teknikler* : Gruplar ve Kitleler. Zaman ve İç çevre. Zaman ve teknik çevre. Teknikte ilerileme. Resimlerin listesi. İndeks. Esere doğrudan doğruya yazarın kaleminden çıkmış olan 622 tane resim konmuştur.

ÖKÇÜN, A. GÜNDÜZ : *Türkiye'nin taraf olduğu Milletlerarası andlaşmalar rehberi* (1920 - 1961) Ankara 1962. XI + 217 sa.

Bu rehberin muhtevası şudur : Sunuş, Önsöz'den sonra I. Türk Devletinin Kuruluşu, II. Barış ve dostluk, III. İttifak, Garanti, İşbirliği ve saldırmazlık, IV.

Tarafsızlık, V. Milletlerarası teşekküller, VI. İnsan hakları, VII. Suçların tenkili, VIII. Suçluların geri verilmesi, IX. Ahali mübadelesi ve göç, X. Vatandaşlık, XI. Yabancılar, XII. Konsolosluk, XIII. Adli konularda karşılıklı münasebetler, XIV. Şahsın durumu (ahvali şahsiye), XV. Eğitim, bilim ve kültür, XVI. Fikrî ve sınaî haklar, XVII. Çalışma, XVIII. Atom enerjisi, XIX. Sağlık, XX. Ölülerin nakli ve mezarlıkların muhafazası, XXI. Veteriner işleri ve hayvansal ürünler, XXII. Afyon, XXIII. Şarap, XXIV. Çekirgeye karşı mücadele, XXV. Ticaret, ödeme, kliring ve Takas, XXVI. Yardım, kredi ve işbirliği, XXVII. İstimlak ve müsadere garantisi, XXVIII. Vatandaşların karşılıklı taleplerinin tesviyesi, ve Türkiye'de mukim şahısların ticarî borçları, XXIX. Gümrük, XXX. Ulaşım, XXXI. Posta ve Telekomünikasyon, XXXII. Deniz hukuku, XXXIII. Türk boğazları, XXXIV. Hudutlar ve Komşuluk münasebetleri, XXXV. Askerî birliklerin durumu, XXXVI. Milletlerarası uyuşmazlıkların barışçı yollardan çözümü, XXXVII. Harbin önlenmesi ve Silâhsızlanma, XXXVIII. Harb hukuku. İki tarafı anlaşmaların âkit taraflara göre tasnifi.- Konu ve Kavram İndeksi.

ÖKÇÜN, A. GÜNDÜZ : *Yabancıların Türkiye'de çalışma hürriyeti* (Doktora tezi). Ankara 1962. - XV + 146 sa.

Bir hukuk doktora tezi olan bu eserin başlıca bölümleri şunlardır : Önsöz, Kısaltmalar, *Birinci Bölüm; Genel esaslar* : 1). Yabancı ve Yabancılar hukuku, 2). Yabancıların çalışma hürriyeti, 3). Yabancıların çalışma hürriyetinin Devletler Hususî Hukukundaki yeri. *İkinci Bölüm; Yabancıların Türkiye'de çalışma hürriyeti* : 1). Osmanlı İmparatorluğunda Yabancıların çalışma hürriyeti, 2). Türkiye Cumhuriyetinde Yabancıların çalışma hürriyeti. *Sonuç*. Ekler, Eserin sonuna Genel eserler, Monografiler, Tezler, Makaleler ve Metinlerden meydana gelen zengin bir bibliyografya konmuştur. Eklerde ise, konu ile ilgili sözleşmeler ve anlaşmalar ile gene konu ile ilgili bir kanunun uygulanma tarzını gösteren 2/594 numaralı talimatname (kararname) sistemli bir şekilde toplanmıştır.

ÖZEK, DR. ÇETİN : *Türkiye'de Lâiklik (Gelişim ve Koruyucu Ceza Hükümleri)* İstanbul Üniversitesi No 960, Hukuk Fakültesi No 200. İstanbul 1962. XXX. + 565 sa.

Eserin muhtevası şudur : *Birinci Kısım : Lâikliğin Muhtevası ve gelişimi* : Terim ve Tarif, (Muhteva ve gelişim konusunda yazarın kanaati). Lâikliğin tarihî gelişimi ve bugünkü durumu (Lâiklik fikrinin ortaya çıkışı ve sebepleri, günümüzde devletin münasebeti), Osmanlı İmparatorluğunda Lâiklik, Türkiye Cumhuriyetinde Hukuk alanında Lâiklik (İlk görünüşler, Saltanatın kaldırılması, Hilâfetin ilgası, 1924 Teşkilâtı Esasiye Kanunu, 1961 Anayasası), Türkiye'de Lâikliğin fikir alanındaki gelişimi (Türk Devrimlerinin fikrî temeli, Demokrasiye kadar fikirler, Demokrasiden sonra, Lâiklik konusunda tartışmalar, Lâikliğin gerçekleşmesi). *İkinci Bölüm : Din Hürriyetini Koruyucu Ceza Hükümleri* : Din suçlarının tarihçesi ve gelişim devreleri, Din suçlarının konusu (Din suçları ile korunan menfaat ne olmalıdır, İleri sürülen fikirlerden birinin kabulü halinde doğan pratik neticeler, Din suçlarının fikrî ve

siyasî düzen içindeki gelişimi). Din suçlarının muhtevaları ve düzenlenmesi bakımından Ceza kanunlarının sistemleştirilmesi. Türk Ceza Kanununun sistemi, özellikleri ve karakteri (Umumî olarak Türk Ceza Kanununun hükümleri, Hükümlerin tenkidi ve tahdidi, Mehoz kanunla sistemimizin mukayesesi, Türk Ceza kanunu sisteminin karakteristik vasıfları). Müşterek ön-şart : fiilin devletçe tanınmış bir dine karşı işlenmiş olması. Müşterek mânevî unsur. Türk Ceza Kanununa göre ibadet hürriyeti aleyhine işlenen cürümler. Türk Ceza Kanununa göre "vicdan hürriyeti" aleyhine işlenen cürümler (Din ve mezhepleri tahkir suçu, Mâbedlerde bulunan eşyaya zarar verme suçu, Din adamlarını tahkir suçu, Din adamlarına karşı işlenen suçlara ait genel ağırlatıcı sebep). *Üçüncü Bölüm : Devletin Lâik temel düzenini koruyucu Ceza Hükümleri* : Mefhum, Lâik devlet düzenini koruyan hükümlerin müşterek karakteri, Devletin Lâik düzenini koruyan ceza hükümlerine karşı yapılan itirazlar, Devletin lâik düzenini koruyucu hükümler hakkında varılması mümkün görülen sonuçlar. Genel olarak cemiyet ve toplantı hürriyeti ve tanzimi, Dinî gayelerle kurulmuş cemiyetler (Mukayeseli hukukta benzeri hükümler, Cemiyetler Kanununa göre "Din, mezhep ve Tarikat" esaslarına göre kurulmuş cemiyet, Ceza kanununa göre dinî gayelerle kurulmuş cemiyetler. Dinî topluluklar, Dinî toplantılar ve yürüyüşler). Genel olarak fikir hürriyeti ve tanzimi, Devletin Lâik düzenine karşı propaganda. Şahsî veya siyasî menfaat ve nüfuz elde etmek gayesiyle propaganda yapmak. Din adamlarının siyasî hareket ve fikirlerinin tahdidi (Müşterek hususiyetler, Din adamlarının kanunları ve siyasî icraatı tahkir ve tezyifi, Din adamlarının sıfatlarından istifade ederek işledikleri suçlar, Din adamlarının işledikleri suçlara müteallik umumî ağırlatıcı sebep). Türkiye'de Lâik eğitim (Türkiye'de dinî eğitim hürriyeti, Lâik eğitim, Lâik eğitim sisteminin ihlalleri). Giyinim hürriyetinin tanzimi (Kıyafet devrimi, karakteri ve muhtevası, Münhasıran din adamlarına ait yasaklar ve ihlâlî, bütün vatandaşlara ait yasaklar ve ihlâlî). Unvan edinme ve buna ait faaliyetlerin icrası hürriyetinin tanzimi. Evlenme hürriyetinin tanzimi (Çok evliliğin önlenmesi, Dinî evlenmenin önlenmesi). *Netice*. Eserin sonuna zengin bir bibliyografya konmuştur.

SCHNEIDER, RENÉ - COHEN, GUSTAVE : *La Formation du Génie Moderne dans l'Art de l'Occident*. L'Evolution de l'Humanité, Albin Michel Paris XIII. + 491 sa.

Plâstik sanatlarla edebî sanatlarda Batıda modern dehânın teşekkülünü inceleyen bu eserde şunları okuyoruz : 14. ve 15. yüzyılların problemleri üstüne bir genel giriş. Toplumun ifadesi olarak edebiyat (14. - 15. yüzyıllar). *14. yüzyılda* : Şiirde öğretici ve burjuva zihniyetin gelişmesi. Toplumun aynası realist roman. Burjuva hicvi. Ahlâk öğretici edebiyat, Dinsel tiyatro ile lâik tiyatro. *15. yüzyılda* : Lirik şiir : ruhların tablosu. Roman ile hikâye : Örf ve âdetlerin tablosu. Dinsel tiyatro : İnançın tablosu. Lâik tiyatro : Burjuva toplumunun tablosu.

Plastik sanatlar : İtalya'nın payı. Trecento, Quattrocento. Mimarlıkta yenilikler. "İllusion" (hayal) sanatları : İlham. Heykelciliğin fetihleri. Quattrocento'nin Florans resmi. Başka "okul"ların başarıları. *Felemenğin payı* : Çevrenin uygunluğu. Mimarlık ve heykelcilik. Resim sanatının egemenliği. *Fransa'nın payı* : Ortaçağın

sonu. Gotik sanatın son safhaları. Mimarlığın başarıları. Resimde realizme (gerçekçilik). 15. yüzyılın sonu. *İspanya ile Portekiz, Almanya, İsviçre, İngiltere*.

Genel sonuç : Yeni bir dünyanın doğuşu.- Bibliyografya. Ek-Notlar. İndeks. Eserde metin-dışı 20 resim levhası vardır.

A seventeenth - Century View of European Libraries (LOMEIER's De Bibliothecis, Chapter X). Translated, with an Introduction and Notes, by John Warwick Montgomery. University of California Publications in Librarianship, Vol. 3. Berkeley and Los Angeles 1962. 181 sa.

Kütüphanecilik tarihi bakımından çok önemli olan bu eser, aslında 17. yüzyılda Lomeier tarafından Lâtince yazılmış, ve J. W. Montgomery tarafında İngilizceye çevrilmiştir. Montgomery, aynı zamanda, esere bir giriş ile türlü notlar eklemiştir. Burada İngilizceye çevirisi yapılan kitap, Hollanda asıllı olan Lomeier'in Kütüphaneler hakkındaki eserinin onuncu bölümü olup, başlığı : "Avrupa'nın en ünlü Kütüphaneleri"dir. Elimizdeki çevirinin bölümleri şunlardır : Montgomery'nin girişi, Avrupa'nın en ünlü Kütüphaneleri : İtalya, Sicilya, Almanya, Avusturya ve İsviçre, Felemenk (Hollanda), Fransa, İngiltere, Holstein, Danimarka, İsveç, Lehistan, Prusya, İspanya. — Notlar (Montgomery'nin). Seçilmiş eserlerden meydana gelen bibliyografya, bibliyografyaya ek ve İndeks.

ZAJACZKOWSKI, ANANIASZ : *Karaims in Poland (History, Language, Folklore, Science)*, Varşova, Lahi, Paris 1961. 114 sa.

Aslen Karaim Türklerinden olan Profesör Zajaczkowski'nin bu eseri, Lehistan'daki Karaimleri, tarih, dil, folklor, bilim açılarından incelemektedir. İngilizce yazılmış olan eserin bölümleri şunlardır : Karaimlerin menşei ve tarihleri (Etnogenesis). Karaimlerde İnanç. Karaimlerde Dil. Karaim'lerin antropolojisi ve etnografyası. Karaim yerleşmeleri ve demografya. Karaim bilgin ve yazarları. Ekler: Arabca, Türkçe, Lehçe türlü metinler. Eserde, ayrıca Karaimlerle ilgili metinlerin, kıyafetlerin vb. . . resimleri vardır. Sona, kısaltma listesi ile geniş bir Bibliyografya konmuştur.